

Syli spěval,
Pilnje dželat,
Strowja eže
Sswójny statot,
A tvoj swjatot
Srđuy je.

Sa stav sprózny
Napoj mózny
Lubošč ma;
Bóh pak swérny
Psches spať mérny
Cžerstwošč da.



Njeh ty spěvaš,
Sswérne dželaš
Wschédne dnj;
Džen pak swjath,
Duschi daty,
Wotpocži ty.

S njebjieš mana
Njeh cži khmana
Žiwnošč je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Woschew eže!

F.

Szerbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kóždu švobotu w Ssmolerjez knihicíščerni w Budnšchinje a je tam sa šchtwórlétnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

1. njedžela po třech kralach.

Rom. 12, 1–8.

Liſt na Romskej je s jeneho wulkeho pohanskeho města do druhého pižany, s Korintha do Roma. Sswjatý Pawoł chze „klužownik Jeſužowý Khryſtužowy bycz mjes pohanami, so bychu pohanjo wopor byli Bohu spodobny, swjecženy psches swjateho ducha“ (Rom. 15, 16). We tajkim swojim swjatym powołaniu wón w našej dženžniščej epistoli pschečiwo waschnju pohanskeho swěta, wožebje pschečiwo njeromnej pohanskej Bozej klužbje rěči. Psched wérnym Bohom, psched Jeſužowym Wotzom, ſu wſhiſke wopory kniežomne, khiba tón jedyn niz: ſwoje čelo podacž sa žiwý, swjatý a Bohu spodobny wopor, to rěka: se ſwojej zyšej parſchonu Bohu pschiſluſhęcž, hrěchey pak wotemrjecž.

Mjes pohanami placži to čelne, jescz a picž, w nje-čiſtých wježelach živjenje wuziwač, we wulkih theatrach hroſnoſčam pschiſladowacž a po móžnoſči nicžo njedželacž, to rěkaſche w Romje derjehicž, rjane živjenje, ſbože. My w našim čažu tajke ſmyšlenje materialismus mijenujemy a ſmý ſabylí, so to nicžo druhe njeje hacž pohanſtwo. Wě ſo, ſo tole „ſbože“ njemóže kóždemu ſpožčene bycz, a komuž je ſpožčeny, tón ſo bóršy dobrých dnjow naměwa, jemu ſo wostudži, a to w tym ſamym živjenju, w kotrymž běſche ſo jemu prjedy tak lubilo. Kak móže ſo ſwět w člowíſkimaj wozgomaj tak pschemenječ? tón ſamý ſwět? prjedy tajki rjany a něko hroſny? Teho

dla, dokelž je ſo člowjek pschemeníl. Wón je wotucžil kaž ſ rjaneho ſona, wón pósnawa, ſo jeho živjenje njeje žane wérne člowiske živjenje bylo. Wón je tu tamnu ſtronu ſwojeho byčja ſapomníl, fotraž ſwoje „ně!“ praji k wſhemu, ſchtož je čelne a ſkočaze. Teho wutroba je roſtorhana a ujeſpoſkoju, je napjelnjena ſ tyc̄hniwym bědženjom. Hdže je pomož a wumóženje? Je-li ſo žadyn wumóžnik njeje, dha ſmý pschi najrjeňſhim čelnym derje-hicžu ſhubjeni a njebožowui ſa čzaž a wěčnoſč.

Jeſuž pschinječe wumóženje ſe ſwojim ſłowom a ſe ſwojim ſtukom. Wón rjekný: „Duch je, kiz čini živých; čelo nicžo njeponha“ (Jan. 6, 63), a wón je ſwoje čelo podal ſa žiwý, ſwjatý a Bohu spodobny wopor w živjenju a we wumrjecžu na kſchizu. Teho živjenje běſche Boža klužba w najwyschšej myſli. Tu móžesch widžecž, ſchto je „roſomna Boža klužba“; tu wuknjeſch „ſwoje myſle wobnowjecž“ a „ſo pschemenječ“, tu ſo cži ſjewi „dobra a ſpodbna a dokonjana Boža wola“. „Wótce, niz moja, ale twoja wola ſo ſtań“, tak dyrbimy ſ Jeſužom prajicž a roſlamacž ſwoju člowisku wolu, ſo by we wſchěch wězach Boža wola našha wola byla, ſo Boža wola ſtała „kaž w njebjěbach tak tež na ſemi.“

Pohanjo ſluža tež ſwojim boham, haj woni činjajich ſ drjewa abo ſe ſlota, a čim kražniſchi templ, čim wjetſchi a móžniſchi běſche tón w nim čeječowaný bóh.

Wérny Bóh njebydli w templach, kiz ſu ſ rukomaj natwarjene (Jap. ſt. 7, 48); to běchu židža w Jeſužowym

čžašu ſabyli. Jeſuš ſkorži: „Podarmo woni mi ſluža, dokelž wucža tajke wucžby, kotrež nježo njeſhu thiba člowiske pschikaſnje.“ „Tón lud ſo ke mni pschiblizuje ſe ſwojimaj hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje“ (Mat. 15, 8, 9). Možemy my thudži, hréchni ludžo temu bohatemu, ſwiatemu Bohu ſlužicž? trjeba won naſchu ſlužbu? Martha je ſlužila, ale Marja ſedžo po ſlužasche a doſta thwalbu. „Člowjeka ſyn njeje pschiskoł, ſo by ſebi dał ſlužicž, ale ſo by won ſlužil“, Mat. 20, 28. Naſcha Boža ſlužba teho dla wobſteji w tym, ſo Jeſuſej ſebi ſlužicž damy, jenož pſches Jeſuſa možemy Bohu ſlužicž, Bohu pschiſkuſhcež a Bože džecži bycž. Wſchitko je hnada, nježo njeje naſch ſkut. Hamjeń.

Pucžowanje po Božim piſmije

abo

Tajke myſle nadendzech, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwérny cžitar „Pomhaj Bóh-a“.

1. Inni Móſaſzowe, 31. ſtam.

(Potracžowanje.)

43. Laban wotmolwi a džesche k Jakubej: Džowžy ſtej mojej džowžy, a džecži ſu moje džecži, a ſadla ſu moje ſadla, a wſcho, ſhcož tu pſched ſobu widžiſh a ſa ſwoje masch, je moje, wſcho wukhadža wote mnje; tak bych ja pſchecžiwo ſwojemu cželu a pſchecžiwo ſwojemu ſublu wojoval, bych-li ja chył ſo na tebie walicz, jako bych drje mohł. Schto chzu ja dženža mojimaj džowkomaj abo jeju džecžom cžiniež, kotrež ſtej wonie porodžilej? Wótzowska wutroba wjeże mi ružy; teho dla chzu ſo radſchi ſ tobu ſjednač, ſo njebych ſam ſechkodžił, hdyž bych něſhco ſ twojeho wobſchfodžił.

44. Pbj dha ſem, a ſežiúmoj ſlub, ja a ty, kotrež budže ſwědczenje mjeſe mnu a mjeſe tobu a pomnik, kotrež pódla poſtajmy, njech je wopíſmo ſa to, ſhcož ſebi pſchilubimoj.

45. Do tajkeho namjeta ſwoliwschi a hnydom ružy do džela ſložiſh wſa Jakub ſamjeni a poſtaji jón ſa ſnamjenjo.

46. A Jakub džesche k ſwojim bratram, Labanowym ſynam, kotsiž běchu ſ nanom pſchischli, jeho ſwakam a tež k druhemu pſchecželſtu: Nasbéracze ſamjenjow a poſtajce ſak tež w ſobu ſnamjo naſchego ſluba. A woni nasbérachu ſamjenjow, a ſežinichu hromadu, a jědžichu na tej ſamej hromadze, dokelž běchu ſydkla naſkladli, ſo njetriebali ani rano ani wječor na ſyrej, ſymnej ſemi ſedžecž.

Tajke waschnje knježi hiſheče dženž w naraúſchich krajach.

47. A Laban nariekny pomnik ſa ſwoje Aramejskej rěči: Segar Sahadutha = hórfka ſwědczenja, Jakub pak mjenowaſche ju ſame mjenio do ſwoje hebrejskeje rěče pſcheložiwschi: Gilead.

W Mesopotamskej, we wótznym kraju starých wótzow, rěčachu aramejsku abo khaldejsku rěč, w Kananejskej pak hebrejsku. Tule rěč ſu wótzojo pſchijeli pſchischedschi do Kananejskeho kraja, domiž njeſhu Izraelſke džecži 1000 lét poſdžiſho w Babelſkim jaſtwje ſo k aramejskej naręči wróczile.

48. Duž poſtajiwſchi hromadu ſamjenjow džesche Laban jako tón, kotrež běſche naſtorč ſa ſlub dał: Tuta hromada ſamjenjow budž dženža ſwědk mjeſe mnu a mjeſe tobu — teho dla bu hiſheče dženžniſchi dženž Gilead mjenowana —

49. a budž ſtraža ſe ſwojim ſtolpom wo ſrjeđa, ſahazym jako ſtražna wěža k njeby, pſchetož won džesche: Njech knjes hlađa ſtejo na tutym ſtolpu kaž na ſtražowazej wěži do wobeju ſtronow a njech tak je ſe ſtražnikom mjeſe mnu a mjeſe tobu, hdyž mój ſo roſeñdžemoj jedyn wot druheho a jedyn tam a drugi druhdže budžemoj bydlicž.

50. Won njech njeſchipuſcheži, ſo by ſo jenemu ſ naju pſches druheho kſhiwda a njeprawda ſtała. Želi ſo ty poſtajim mojimaj džowkomaj budžes hſhiwdu cžiniež, abo jeli ſo budžes druhe žony wjazy ſebi k mojimaj džowkomaj pſchivſacž, dha njech ſtijes to na tebi wječi. Tu njeje žadny člowjek pſchi nimaj, kotrež mohł hladacž, hacž ty ſwój ſlub tež ſwérū džeržiſh; ale hlaſ! Bóh je ſwědk mjeſe mnu a mjeſe tobu, kotrež njeje jejnicžy ſaju ſlubjenja ſlyſchal, ale kotrež budže tež ſe ſudníkom a wječerjom, njebyli ty cžinił, jakoz by mi ſlubil.

Tamna naſkladžena hromada bě tež mjenio Mizpa = ſtraža (herbske wježne mjenio Stróža) doſtała, a teho dla je ſo poſdžiſho město tam natwarjene, Gadowemu ſplahej ſluſhaze, wobhydlenje Jeſthowe, tak mjenowala.

Njeſabéra ſo cži Laban kaž najpobožniſchi člowjek? Haj, bjeſbóžne ſmyſleni ludžo móža často wulzy ſhwiedženſy a khotnje rěčecž, hdyž maja druhim jich pſchibluzhnoſež roſpowjedacž a jím jich njeprawdu wuſaſnicž; ale ſo měli ſo po ſamej měrje budžicž a ſo kruče Božeho ſwiateho ſłowa džeržecž, to jím do jich moſhow njecha.

51. A Laban nětko tež ſam na ſo ſo dopomniwschi dale k Jakubej džesche: Hlej, to je ta hromada, a hlej, to je to ſnamjo, ſi njeje k njeby ſahaze, kotrež ſym poſtajil mjeſe mnu a mjeſe tobu.

52. Hromada budž ſwědk, a ſnamjo budž tež ſwědk napſchečežo mi, ſo ja njepondu k tebi dale pſches tu hromadu a tele ſnamjo, abo napſchečežo tebi, ſo ty tež njepondžesč ſe mni dale pſches tu hromadu a pſches tole ſnamjo w njeponſchečeželskim ſmyſlenju k ſchłodže.

53. Abrahamowy Bóh, a Nahorowy Bóh, a jeju wótzow bohojo, wot kotrejuž mój wobaj wukhadžamoj, ty pſches Abrahama a ja pſches Nahora, njech ſudža mjeſ ſamaj a njech wotſtronja wſchě njeponſchečeželske ſmyſlenja wot naſu pſchecžiwo ſamaj.

W hebrejskich ſłowach ujerěcži ſo tu wo jejiniežkim Bohu Wjerſchym. Laban wola ſo k boham ſwojich wótzow wo pomož. So won tutych bohow cžesceſeſe, njebeſeſe ſa njeho ſadžewk, ſo njeby pódla tež Boha Wjerſchneho, kotrehož Abraham cžesceſeſe, ja ſwojego boha měl; bjeſ dwěla mějeſeſe Laban hižo zjle pohanſke ſmyſlenje.

54. A Jakub ſo jemu pſchibahasche pſchi ſwojego wótza Iſaakowym ſtrachu. A Jakub dokonjawſchi ſwoju pſchibahu woprowaſche tak pſchibahu wobkručejo rěžny wopor na horje, a wſa ſwojich bratrow k jědži, k wopornej hoſcžinje, ſo by kózdy ſpóſnal, ſo je won ſ nimi a ſo ſu woni ſ nimi ſe ſwiaſkom ſwiaſani.

Tajka woporna hoſcžina ſlědowasche wſchelakim woporam. Dokelž njebe ſo Labanowa ſchlachta dotal hiſheče wot ſlužby wérneho Boha motrjekla, dha mōžeſeſe jich Jakub pſcheprokyč, ſo bych ſo wobdželili pſchi jeho woporu a pſchi jeho wopornej hoſcžinje.

A pojedžiwschi wostachu pſches nōž na horje.

55. Idaſajtra pak ſtany Laban jara rano, wokoschowaſche ſwojich ſynamow a ſwoje džorvki, a žohnowaſche jich; a woteňdže, a wróži ſo ſaſo na ſwoje město do Harana.

Bratrowski dom Mesopotamski podawſchi ſtarym wótzam mandželske je tak ſwój nadawk ſkonjal, a teho dla mōže ſo nětko ſawrječ. Surowa ſlužba Jakubowa w Mesopotamskej pak, jeho ſkónežny wukhod ſ bohatſtviom a ſ pſchecželhanju po puežu woſnamjenja nam pſchichod Iſraelowym w Egyptowskej.

Tam, hdyž ma ſwójba ſe ſlubjenjom Božim ſwiaſana roſročž na wulkı lud, ſahaju nětko ſwiate ſtawiſh.

Štam 32, ſchtucžka 1. Jakub pak cžehniſche tež ſwój pucž ſ Gileadskich hór dale a ſtejſche nětko zjle bliſko pſchi mjeſach ſwiateho kraja. Tu ſebi njeje ſamjelčał, ſo won — ſedmia ſwojego pſchichodneho nanowym pſchecželhanju ſ Božej pomožu wucžeknýwschi — njeponſchečeſe hiſheče wo wjele ſurowiſhemu napſchečežo dže, Eſawej ſ Jakubom hiſheče njeſſednanemu. Alle ſamy Bóh, něhdž pſchi cžetanju ſ Kananejskeho kraja, jeho ſ jan-dželskim widženjom ſylniſazy a jeho ſe ſohnowanjom na pucž pôžlažy, ſjewi ſo jemu nětkole ſ podobnym widženjom, tola tón króči niz wo ſnje: Boži jandželjo ſetkachu jeho. Wočzi běchu jemu wotewrjene, ſo wuſlada na jene dobo nad ſwojej hlowje dwě wojszy wojowarzow, brónjenych na bitwu.

2. A wuſladowſchi jeju a ſpóſnawſchi hnydom ſ Božim roſhwětlenjom, kajzy wojownizy budža w pſchichodnym boju ſa njeho wojowarz, džesche won: To ſu Bože wójska a mjenowaſche to ſame městno, hdyž bu poſdžiſho město natwarjene: Mahanaim = dwoje wójske lehwo.

Šda ſo, ſo běchu wójszy jene pſched a druhe ſa Jakubowej cžrjódu ſwojej lehwoje poſtajilej, předku pſchecžiwo Eſawej, ſady pſchecžiwo Labanej a wſchém ſtracham ſ Mesopotamskej jemu hrožazym.

Tež Bóh waſ ſhladaj ſ možu,
Wuſi ſubi, pſched ſtej nožu,
A ſacžer paduchow;
Bóh daj wan: dobre ſpanje

U ſwérne Stražovanje
Tych lubnych ſwiatyñch jandželow.
(Potražowanje.)

Khrystus, sahrodnik.

We sahrodze Šnjes khodži,
Hdžez týkaz róžow keže,
Te hladacž, kaž ſo hodži,
Wón jenož lubuje.
Deshež miły jenym dawa
A druhim ſlónza doſež;
To próza rěka prawa,
Duž dyrbja kežecž a roſež.

We myſli luboſežiwej
Wsché lóſchtnje ſakczej
A chýle ſi pychu živej
Rad wobpleſcž pložerja;
Wón kladže, hdž dže k kónzej,
Szej wsché na wutrobu,
Te njeſe k rjeñſhom' ſlónzej,
Hdžez ſbóžni, fromni ſu.

Do paradiſa rjenje
W raj Boži nožn je,
Kíž, jako naſch ſwét, ženje
Do procha njeſpaduje;
Tu knježi wuhaſnjenje,
Tu ſorno ſehniež ma,
Tam placži róst a keženje,
Kíž wěčnje wostawa.

Ty sahrodniko miły,
Daj ſlóſchtnu pobožnoſež,
So kóždy žiwý, číž
Mohl k njebju kežecž a roſež.
Daj ſrostlinam jich wólu,
So kraſnje ſteja tu,
Cpožecž ſlabym móz na dróhu
K tom' wěčnom' nalečzu.

Nawukní „ně“ prajicž.

Nan da ſwojemu ſynej na ſmjertnym ložu mjes druhim napominanjom tež dobru radu: „Mój ſyno, nawukní „ně“ prajicž!“

Wopomijecže tehole napominanja dobre pložy njeſeſche. Šsyn bu wubjerny muž a wuſna poſdžiſho, ſo ma ſo ſa najwjetſchi džel žohnowanja, kotrež je Boh jemu wobradžil, poſlednjemu napominanju ſwojego nana džakowacž.

Zunu njeđzelu pſhińdže na pſch. na pucžu ke mſchi nimo wjazy hólzow.

„Khorla, njechaſch ſobu k rězy hicž? my chzemý ryby lojicž.“

Khorla khwili mjeležesche, potom ſlabje a bojaſliwje wotmolvi: „N—é.“

„Wé ſo! To prawje njeje, njewérno? Macžeri njeſměſch ženje njepoſkluſhny bycž“, prěni ſi hólzow ſe ſměchom ſnapſhēcžiwi.

„Né!“ Tón króž běſche to „ně“ jaſniſche a žana njeveſtoſež wjazy w nim.

„Mó, pſhińdžesch abo njeſhnińdžesch?“

„Né!“ ſawola Khorla. — Tole „ně“ běſche ſi možu wuprajene, kotrež wo ſprawnej a roſhudženej wutrobie ſhwedežesche, kotrež njechaſche njeprawo činičž. Khorla kruče dale ke mſchi krocžesche kaž něčio, kíž je dobycze mél.

Tak naſułny hólz „ně“ prajicž, a tak bu jeho wutroba wobtwerdžena, ſo by poſdžiſho ſmužicže prawy pucž ſchol, hdž chžhcu ežežke ſphytowanja mloženja do hrécha wabiež.

Kelko młodych ludzi je, kíž ſo najpriyedn po ſdacžu małym ſphytowanju poddadža a potom w kħutniſhich wobſtejnnoſežach tež napſhēcž ſtejecž njemóža. Woni dadža ſo pſchi wſchém ſnutſkownym porokowanju ſhwedomija pſches wopacžnych pſhēcželow ſobu torhñicž, jenož dokelž wopacžne hanibowanje jum khrobloſcž bjerje we wěſtých padach ſi roſhudženjom „ně“ prajicž. Schtó njeby we wſchitkých žiwjeniſkých wobſtejnnoſežach tajke padu ſnał, hdžez by

roſhudžene „ně“ w prawym čažu pſched wjèle hóřſhim ſakhowalo. Štrowoſcž, powołanie, czerſtwoſcž — wſchitko czerpi pſches nje-roſhudženoſež, pſches kotrež ſo dowolene mjesy k ežežkej ſchfodze pſchekrocža.

A najwjetſche ſphytowanja njeſchińdu wot wonka, ale ſi naſcheje wutroby. Prajiſi paſ wutroba: „Poddaj ſo!“ dyrbitej ſhwedomje a wola móznischię bycž a „ně“ prajicž. A tbn, kíž móže k ſlemu „ně“ prajicž, móže tež „haj“ prajicž, hdž jeho pſhifluſhnoſcž woła. Wón ch ſi Božej pomozu twjerdy wostacž, to je potajinſtwo jeho wuspêcha.

Wſchelaka ſ bliska a ſ daloka.

— W tych dnjach ſhwiecžesche naſch ſerbſki wótczin ſan Wjela, wychiſhi wucžer emer., ſwój 80 létnej narodny džen. Serbske Nowiny podachu wobras ſhwérneho ſerbſkeho wótczinza, kotrež ſo hiſhceze w ſwojich wychiſkých létach jako ſpižacžel prózuje ſa naſch ſerbſki lud. Naſch zylk ſerbſki lud ſhwiecži ſobu jeho narodny džen ſi džakownej wutrobu, ſo je Boh jeho nam ſdžeržał hacž do dženhiſchego dnia. A wón dže je hiſhceze jedyn ſi tych někotrych muži, kotrež ſu nam hiſhceze ſi tamneho čaža wotuežazeho narodneho žiwjenja wostali. Kaž je w ſwojim ſtaſtoſtwie jako wucžer na Židowje ſi wulkim žohnowanjom ſkutkowaſ a wěſcze wſchitz, kotrež ſu na Budyskim għimnasiu byli, ſi wulkim džakom na jeho dobru wucžbu w naſchej macżeſnej ſerbſkej rēči ſpominaja, tak je ſwoje mjenou pſhezo ſapižal do ſtaſiſnow naſcheho ſerbſkeho luda jako ludowy ſpižacžel a pěſnjet. Tež naſche „Pomhaj Boh“ je ſi jeho wuſtojueho pjera w ſańdženym lěcze čitarjam rjane powjedancžka poſkicžilo, kotrež ſo hiſhceze jako wožebita knižka wudadža. Duž je naſche wutrobie pſhēcž: Boh luby Šnjes chýl nam ſhwérneho wótczinza hiſhceze dale čileho ſdžeržeež k dobremu naſcheho ſerbſkeho luda!

— Wutoru wjecžor je w Budyschinje wunurjeſ ſnjes Jan August Garbař, bywſhi zyrfwinſki wucžer w Minaſale. Wón je hacž do wychiſkých lét ſe žohnowanjom ſkutkowaſ w Minaſalskej wožadže. Boh paſ je jemu hacž do wychiſkých lét ſtrowoſcž ſdžeržał, ſo móžesche ſo dolhe lěta měra a wotpožinčka po ſprózniwym ſtaſtojnikim ſkutkowanju ſwježelicž. W 91. lěcze je jeho nětko tón Šnjes k wěčnemu měrej wotwolaſ. Wón mjeſeſche hiſhceze tu radoſež krótko do ſwojeje ſmjercze, ſo jeho najstarſhi ſyn, ſnjes ſarař Garbař w ſtezech ſwój 25 létnej ſtaſtojnikſki jubilej jako duchowny ſwojeje wožady 31. dezembra ſhwiecžesche. To běſche jemu wěſcze hiſhceze rjana ſwétla pruha ſlóncežka, priedy hacž ſo jemu ſlóncežko tuteho žiwjenja khowasche.

— Na město ſemrjeteho 1. wucžerja na Židowſkej ſchuli je ſo dotalny druhí ſnjes wucžer Pjech wuſwolil. Duž je wucžerſke město na Židowje wuprōſdnjene a nadžiromuňe ſo tam ſerbſky wucžerjo ſamolwja, dokelž ma to tola wjèle wužitka, hdž móže ſwójba w ſamej bliſkoſeži města Budyschina býdlicž.

— W Schmecžezach, hdžez běſche ſo w ſańdženym lěcze nowo natwarjenia zyrfvicžka ſa evangeliſkých poſhwjeſčila, je ſo tež nětko młody duchowny jako viſkar pſches ſnjesa wychiſchego zyrfwinſkeho radžicžela Meiera ſapokaſal. Duž je nětko dohloſtne žadanje evangeliſkých w Schmecžezach a wokolnoſeži dopjelnjene, ſo maja ſwój evangeliſku zyrfej a tež ſam ſwojego duchowneho.

— Sažo je ſo njebož na želesniž ſtało a to w ſamej bliſkoſeži, na dwórnich ſežu w Žitawje. Kaž ſo pſiche, njemóžachu ſpěchym čaž ſtaſtajicž, dokelž běchu pſches wólužne wjedro koliſe pſchehladke a lokomotiva do telegrafownje nnts ſajědže. Boži džiū je, ſo ſo njeje žadny pucžowar moril, a ſo ſu ſo jenož jedyn czežko a někotſi lóžo ſranili.

— Husto doſež hlyſchimy ſkoricž, ſo je ſama wobčežnoſež, kaf je waſchnje nowoſtne ſbožopſhēcžow ſo roſſcherilo. A wěſcze je tole waſchnje we wulkej měrej jenož ſwontownoſež. Schtó paſ ſo k nowemu lětu woprawdze liſtow roſeſcžele a ſchtó maja ua pôſeže dželacž, wo tym město Barlin jaſne ſhwedeženje dawa. W Barlinje je ſo k nowemu lětu 12 milijonow nowoſtne liſtow roſnjeſlo a to wot 30. dezembra wjecžor hacž do 1. januara wjecžor. Pſchi tym paſ ſu ſo jenož liſtů licžile, kíž ſu ſo w měſcze Barlinje ſamym na poſt dale a běchu do Barlina adreſowane, niz te, kíž wot wonkach pſhińdžechu a do druhich městow džechu.

Něk i živjenja,

s někotrych wožebných schpruchow živjateho pižma wuwiedžene.

Jan 4, 50.

Žesuš džeshe ſ njemu: Dži, tvoj byn je živý. Tón cžlowiek wérjejche temu žłowu, kotrež Žesuš ſ njemu rječny, a džeshe.

To je w křeſćijanstwie prawje ſdobna wěz, temu žłowu wérječ. Cžujesch-li twoje hubjenſto a ſkaženje, pôsnajesch-li, kaž by wſchitkeje hnady njedostojny, a kaž hódný by byl, hdy by cze Bóh wot ſwojego woblicza ſaſtorečil, cže czi ſakon, Mójsaš, twoje ſwědomije teho dla ſtykne ſčinicz prajizh: Twoje hréchi ſu wjetſche hacž ſo bych ſo czi wodacž mohle. Wumozjenje tebje njenastupa, pſchetož by jara hrubý hréſchnik, by dolho cžafal, hnady ſkomdžil a wot ſo ſtokal, abo ſchtož by ſebi hewal wjazy we ſwojej wutrobie pſchecžiwo ſamemu wumyſlicž mohł: Džerž ſo teho žłowa, wér temu žłowu! Tak wérjenje hacž živý bym, praji tón Knjes, nimam ſpodobanja na ſmjerci hréſchnika, ale ſo by ſo wobročil a živý byl. Hlej, tudy je naſch Knjes tebi ſ luboſczi to ſ pſchibahu wobtwierdžil, ſo by pſches dwě wobſtajnej wěz, ſlub a pſchibahu, bylny troſcht měl. Sſyli hewal w někafce nuſy a ſtaroſczi, njeweschli ſebi žaneje radý, hdyž won abo nuts, dha wér žłowu Božemu, pſchetož wón je prajil: Ta cze nochzu wopuſtečicž, ani cze ſkomdžicž. Ně, ně. Wón wſchaf cze nihdý nochze wopuſtečicž, ani na tebje ſabyč. Cžitaſchli něhdžé jene ſlubjenje, kaž wýžoku maſch to cžescz w Křyſtuſu, kaž by ſ nim wutrobnje ſjenoczeny, to je wón ſam prajil: Tón Knjes je mój pomožnik, a ja ſo nochzu boječ, ſchto móže mi cžlowiek cžinicz? (Hebr. 13, 7). Ta bym jim dał tu ſražnoſcž, kotrež by mi ty dał, ſo bych ſo ſhitzu jene byli runje jako ty, Wóteče, we mni by ſo a ja we tebi, ſo bych ſo ſhitzu tež woni we nami jene byli, ja we nich a ty we mni. (Jan 17, 21, 22, 23.) Njewérno, ſ temu ſluſcha bylna wéra? Hdy by to rt wérnoſcze njeprajil, ja to žanemu cžlowieku wéril njebych. Alle tu ſteji tak a ja wérju temu žłowu. S krótką: Trjebasch jenož w bibliji cžitacž, trjebasch na ſwědečenje živjateho Duha w twojej wutrobie ſedžbowacž, dha ſhonisch, ſo je w twojim zlym živjenju, we wjeſzelu a ſrudobje, w bědzenju, w křižu, w nadběhanju a ſpýtowanju ſleho ducha, we wſchém ſlōdkim troſchtu a ſačuzcu twojeje wutroby, we wſchém wjedzenju bóſſkho živjenja tebi to najwožebniſche: Wér temu žłowu, dha by ſo ſbóžny. Pſchetož wſchitke Bože ſluby ſu we nim ſ Božej křivalbje pſches naſ.

Móže Bóh tež w lécze murje twaricž?

Sſyli běſche do wójny cžahnył, do křwawneje bitwy ſa krala a ſa wózny kraju. Doma paſ ſedžesche ſuba maczeřka, a cžim wóſſkho w dalokę Cžeskej hrimot bitwom klinčesche, cžim hóle ſebi wona doma na ſwojego byna myſlesche, a ras ſ džowzych rječny: „Ta ſebi pſchetož na ſwojego byna myſlu a praju: murju wokoło mje cžyl twarieč.“ Haj, myſlesche ſebi džowka, to je tež moja myſl; kaž paſ cže ſo nětko tajka murja natwaricž, kaž ſo w tamnym ſpěvje ſ wójny ſpěva, hdyž běſche Bóh w noz̄y ſe ſněhom murju wokoło křeže na tule proſtwwu natwaril? Běſche džé lětny cžaf.

To běſche w cžazu bitwy pola Kralowęje Hradza. Tsi mile wot bitvischčza marijerowasche byn rano ſahe ſ prusſkim wójſkom a tolsta mhla jich pſchitrywasche, ſo woni ani do bliſkoſcze ničo njewidžach. Hafle ſa hódzim ſo mhla na hórkach, hdyž avſtriske wójſko ſtejſeche, roſczeče a jenož hřeſče w dolinach ležesche. Pruszy widžachu wot ſlōnečka wobſwěcených njepſcheczelow, ale tucži wot mhly pſchitrytch Pruszyw njewidžach. Echo dla bu avſtriske wójſko na prawym boku wot Pruszyw tak czežko pſchekřwatane a tež byn, ſa kotrehož macž doma proſchesche, bě mjes dobyčerſkimi wojowarzemi, kotrež ſo do předka dobychu. Mhla běſche murja, kotrež běſche tón Knjes na maczeřnu proſtwwu natwaril.

Něſchto k roſpominanju.

Móz Božeho žłowa.

Wobſtarny tivjerdže we wérje do Božeho žłowa ſtejazh duchowny nowſcheho cžafa, ſnath Krumacher, kotrež ſ wilkej ſrudobje na ſpočinanie tych hladasche, kotsiž na to džiwachu, ſo na bibliji pohrjchowacž a pſchecžiwo jeje wérnoſczi rěčecž, ſawola

do bludow jich bjesbóžneho živjenja to wérne ſłowo: „Pſchetož ſhydaječe, wý drjewjanii piſhawuczeni, ſa waſchimi pultami a ſpýtajče dopokasacž, ſo tón abo druhi kruch Žesajaſha, Daniela, ſčenikow wot mužow Božich njeſku ſpíkane. Hdyž wý na ſuchich koſežach rymſacze, tamie džele biblije pſches ſmjerſtie poła cžlowięſtwa jěſdža a powróća temple pſchibohow. Ženož rěčecž wó evangeliſtich historijsach jako wo proſdných baſtach; hdyž je ſa tajke wudawacze, widžimy je w ſjawnej historiji naſchego cžafa ſ nowa do živjenja ſtupič. Te tón cžlowiekowžračk tež baſta, kž běſche wczera hiſhče ſaž dživje ſwěrjo, dženža paſ, hdyž je to žłowo ſapſchimył, kotrež wý wonječeſczie, jako nowe ſtworjenje pſched Křyſtuſowym křižom kleči?“ *

Anjeſowa modlitwa ſa khorych.

Džeržu wjèle do teho waſchnja, kaž ſtara ſlepa žona Anjeſowu modlitwu naſožowasche. Wona ležesche na khoroložu a ničo ničeſche, ſ cžim ſy ſebi cžaf pſchecžiniła. Duchowny ſo jeje woprascha: „Njewostudži ſo wam?“ „O ně, knjes duchowny,“ wotmolvi, „mam džé ſiwoj wóteče naſch.“

„Haj,“ džeshe duchowny, „to je tež křažna modlitwa, ale ja wam njeroſymju, kaž ju naſožecze, ſo ſo wam wostudžilo njebi.“

„Dž ſhzu to knjesa duchowneho wučicž“, rječny ſtara pobožna žona. „Hlejče, hdyž rano wotuežu, ſebi ružy ſtěknu a ſapocžnu: „Wótcze naſch, kž by ſy w ujebjeczech.“ Nětko mam dobru ſhvilu a duž doļho wostanu pſchi křodym ſłowje. Maj-předy podnurju ſwoju duschu do ſłowa „Wótz“, dyž je tola džiwnuſchke, ſo je wón mój Wózjez a ja jeho lube džeczo a duschu jeho luboſcž pſchecžiwo mi čuje moja duschu ſe ſnuteſkowym džakom. Potom du ſ ſalemu ſłowu „naſch“, a duž ſ ſtemu dóndu, na wſchech bratrow a ſotry w tym knjesu ſebi pomyſlicž, na khudych tu delka a tam horka, a to dawa wjèle žohnowaných wopominjecžow. Dž ſhzu to ſtupachmoj mjes rowami, cžitachmoj napiſzma, a ja mojemu bynkej powjedach wo tych, kž tam ſpachu. Dž pſchindžechmoj ſ ſrowej ſ křažnym pomnikom, hdyž ſy ſaſtaſa. Ta ženje njebjym ſa jedyn džen ſylo hotowa ſe ſwojim Wóteženashom, ale potom na druhi džen ſylo poſracžuju, a pſchi tym ſhzu wostač. Pſchetož w tej modlitwie ſy ſy ſawuka, ſo je moja wina wodata, moja duschu wumozena. Bóh mój a ja jeho a budže mje wumóz wote wſchego ſleho a pſchinječ do ſwojeho njebjefeho ſraſtwa.“ *

Na pohrjebniſchežu.

Křeſćijian powjeda: Nas uježdželu džech ſe ſwojim bynom na pohrjebniſchežo. Dokelž njeběch ſe mſchi ſchol, chých ſo tam natwaricž, njemyſlach paſ ſebi na to, ſajke mózne předowanje budže mi tón Knjes tam džeržecž pſches rt mojeho džesceža. Pomalu ſtupachmoj mjes rowami, cžitachmoj napiſzma, a ja mojemu bynkej powjedach wo tych, kž tam ſpachu. Dž pſchindžechmoj ſ ſrowej ſ křažnym pomnikom, hdyž ſy ſaſtaſa. Ta ženje njebjym ſa jedyn džen ſylo hotowa ſe ſwojim Wóteženashom, ale potom na druhi džen ſylo poſracžuju, a pſchi tym ſhzu wostač. Pſchetož w tej modlitwie ſy ſy ſawuka, ſo je moja wina wodata, moja duschu wumozena. Bóh mój a ja jeho a budže mje wumóz wote wſchego ſleho a pſchinječ do ſwojeho njebjefeho ſraſtwa.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož poła knjesow duchownych, ale tež we wſchech pſcheda wárnjač „Sſer b. Nowin“ na wſach a w Budyschinje dostač. Na ſchitwórcz lěta plací wón 40 n., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 np. pſchedawaju.